

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/224/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119435157
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119435157.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému H. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R. XXXX, R., o zaplatenie 35 319,05 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 30 115,33 Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 279,53 Eur od 21. 02. 2017 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu vedený v S., a. s.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

Súd konanie zastavuje v časti o zaplatenie istiny 5 203,72 Eur.

Súd vracia žalobcovi súdny poplatok vo výške 305,50 Eur.

Súd žiada Slovenskú poštu - prevádzkovateľ systému, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124, aby vrátila žalobcovi súdny poplatok vo výške 305,50 Eur na účet žalobcu vedený v S., a. s., P.: K XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX v lehote 30 dní odo dňa doručenia právoplatného rozhodnutia.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanej vo výške 70 % podľa pomeru úspechu v konaní, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu vo výške 35 319,05 Eur, zmluvný úrok 8,68 % ročne zo sumy 28 279,53 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 28 279,53 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania titulom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20. 02. 2015.

2. Pred začatím pojednávania žalobca vzal žalobu späť v časti sumy vo výške 5 203,72 Eur, ktorá predstavuje vyčíslený zmluvný úrok do 20. 12. 2018 s tým, že v ostatnej časti žalobca trvá na žalobe. Predmetom žaloby je suma 30 115,33 Eur, zmluvný úrok, zákonný úrok s tým, že ho žalobca požaduje od 21. 02. 2017, t. j. dňom nasledujúcim po zosplatnení úveru. Žalobca zároveň navrhol vrátiť časť súdneho poplatku vo výške 305,50 Eur.

3. Žalovaná uviedla, že predmetnú zmluvu podpísala, úver bol čerpaný, žila v družskom vzťahu a úver splácal druh. Z úveru kúpili nábytok. Zároveň uviedla, že je takmer rok práceneschopná, práceneschopnosť jej končí v júni 2020. Má ďalšie dlhy v spoločnosti Home Credit, kde má dva úvery. Mesačne hradí výživné 50 Eur na syna, ktorý zostal žiť s druhom, má jednu exekúciu. Dala si žiadosť o vyhlásenie osobného bankrotu. Mesačne dostáva 380 Eur nemocenské dávky. Z predmetnej sumy je jej sťahované výživné. Platí plyn, elektriку, úhradu za bývanie, nemá z čoho vykonávať splátky na úver. Po úhrade jej ostáva asi suma 100 Eur na živobytie.

4. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 20. 12. 2018 uzavrela Poštová banka, a. s., Bratislava ako postupca so žalobcom ako postupníkom Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol predmetnú pohľadávku zo Zmluvy o úvere s príslušenstvom.

5. Poštová banka a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa 20. 02. 2015 Zmluvu o úvere v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov v celkovej výške 30 000 Eur v prospech žalovanej. Žalovaná sa zaviazala podľa zmluvy vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote a zaplatiť dohodnuté úroky podľa Predpisu splátok k zmluve. Žalobca si svoje zmluvné povinnosti splnil riadne a včas a žalovanej dňa 20. 02. 2015 poskytol prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 30 000 Eur. Žalovaná splnila záväzok len čiastočne, tak ako vyplývajú platby a spôsob ich započítania z listiny Aktuálny stav úver časť Zaplatené splátky.

6. Z dôvodu, že si žalovaní 1/, 2/ neplnili svoje zmluvné povinnosti včas a riadne právny predchodca žalobcu popredchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 26. 07. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. Obchodných podmienok. Žalovaní 1/, 2/ ani po výzve svoj záväzok nespĺnili.

7. Žalovaná si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas nespĺnila a právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 20. 02. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru podľa Článku VI. OP ku dňu 20. 02. 2017. Žalovaná napriek výzve zo strany žalobcu svoj záväzok nespĺnila.

8. Žalobca si uplatnil zmluvný úrok z úveru. Poukázal na ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. K zmluvnému úroku uviedol, že Obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Z Článku VI. bod 6.4 OP je zrejmé, že žalobca je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou.

9. Žalobca si uplatnil podľa § 517 ods. 2 OZ zákonný úrok z omeškania dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

10. Zo žaloby vyplynulo, že dlžná istina je vo výške 28 279,53 Eur, dlžné zmluvné úroky a zákonné úroky vyčíslené žalobcom ku dňu 20. 12. 2018 boli vo výške 7 039 Eur.

11. Žalobca pred začatím pojednávania vzal žalobu späť o sumu 5 203,72 Eur, ktorá predstavuje zmluvné a zákonné úroky vyčíslené ku dňu 20. 12. 2018, keďže zmluvné úroky ku dňu vyhlásenia úveru predčasne splatným podľa výzvy zo dňa 20. 02. 2017 boli vo výške 1 796 Eur.

12. Žalovaná potvrdila, že predmetnú zmluvu podpísala. Úver čerpala avšak s tým, že bol zakúpený z neho nábytok. Úver splácal druh s ktorým však už nežije v spoločnej domácnosti. Má ďalšie dve úverové zmluvy, jednu exekúciu a požiadala o vyhlásenie osobného bankrotu. Je na dlhodobej PN a mesačne dostáva len sumu 380 Eur a nemá z čoho vykonávať splátky na predmetný úver.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len

"neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

16. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. V konaní nebolo sporné, že žalovaná s Poštovou bankou uzatvorila ako dlžníčka Zmluvu o úvere - Lepšia splátka zo dňa 20. 02. 2015. Predmetom zmluvy bol úver vo výške 30 000 Eur, výška mesačnej úhrady 438 Eur, výška úrokovej sadzby 10,90 % p. a., RPMN banky 11,46 %, priemerná RPMN na trhu 10,28 %, celková čiastka úveru 47 137,81 Eur, dátum prvej splátky 20. 03. 2015, dátum každej ďalšej splátky k 20. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti 20. 02. 2024, počet splátok 108. Z úverovej zmluvy bolo zistené, že časť úveru predstavovalo splatenie úverových zmlúv v Poštovej banke a vo VÚB.

21. Veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 20. 02. 2017 z dôvodu, že žalovaná napriek výzve svoj záväzok nespĺnila.

22. Poštová banka postúpila svoju pohľadávku na žalobcu platne podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Pohľadávka bola splatná po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžník bol v omeškani nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Žalovaná bola vyzvaná listom zo dňa 23. 01. 2017, bola upozornená, že porušuje ustanovenia Zmluvy o úvere a že je podľa § 53 ods. 9 OZ pohľadávka banky viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Zároveň bola upozornená, že banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatný. Výzvou zo dňa 20. 02. 2017 veriteľ vyhlásil úver predčasne splatným podľa § 53 ods. 9 OZ. Výzva bola žalovanej riadne doručená. Zároveň boli predložené podacie hárky o preukázaní, že žalovanej bolo doručené oznámenie o postúpení pohľadávky a výzva banky pred zosplatením.

23. Súd podľa § 144 CSP a § 145 ods. 2 CSP konanie v časti o zaplatenie sumy 5 203,72 Eur zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom pred začatím pojednávania vo veci samej.

24. Súd podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi a zároveň požiadal príslušný orgán o jeho vrátenie na účet žalobcu kráteného o sumu 6,70 Eur.

25. Súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie istiny 30 115,33 Eur. Žalovaná uviedla, že na istinu inú sumu nezaplatila.

26. Súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v platnom znení ako sankciu zo zákona za neplnenie povinnosti plniť včas a riadne.

27. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 8,68 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplateniu došlo ku dňu 02. 12. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov

z úveru. Úver je odplátným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnemu zosplateniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplátných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

28. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo

znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

29. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

30. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania podľa pomeru úspechu v konaní vo výške 70 % podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.